

INSOLCENTRUM

Výsledky deseti let oddlužení v ČR
– katastrofa nebo úspěch?

InsolCentrum, 2018

KDO SE ODDLUŽENÍ ÚČASTNIL? (ROK 2008 – 2017)

200 000	LIDÍ PODALO NÁVRH
150 000	DLUŽNÍKŮ DOSÁHLO SCHVÁLENÍ
15 000	PŘÍPADŮ ODPADLO – NESPLNĚNÍ PODMÍNEK, SPOJENÍ MANŽELŮ DO JEDNOHO ŘÍZENÍ
100 000	V BĚHU
35 000	ÚSPĚŠNĚ ODDLUŽENÍ LIDÉ

Agregátní čísla byla zaokrouhlena pro pochopení vývoje procesu

KDO JSOU ÚSPĚŠNĚ ODDLUŽENÍ LIDÉ?

Vyrovnaný počet úspěšně oddlužených mužů a žen

muži 54%

ženy 46 %

Věkové nastavení

18 – 29

4 %

30 – 64

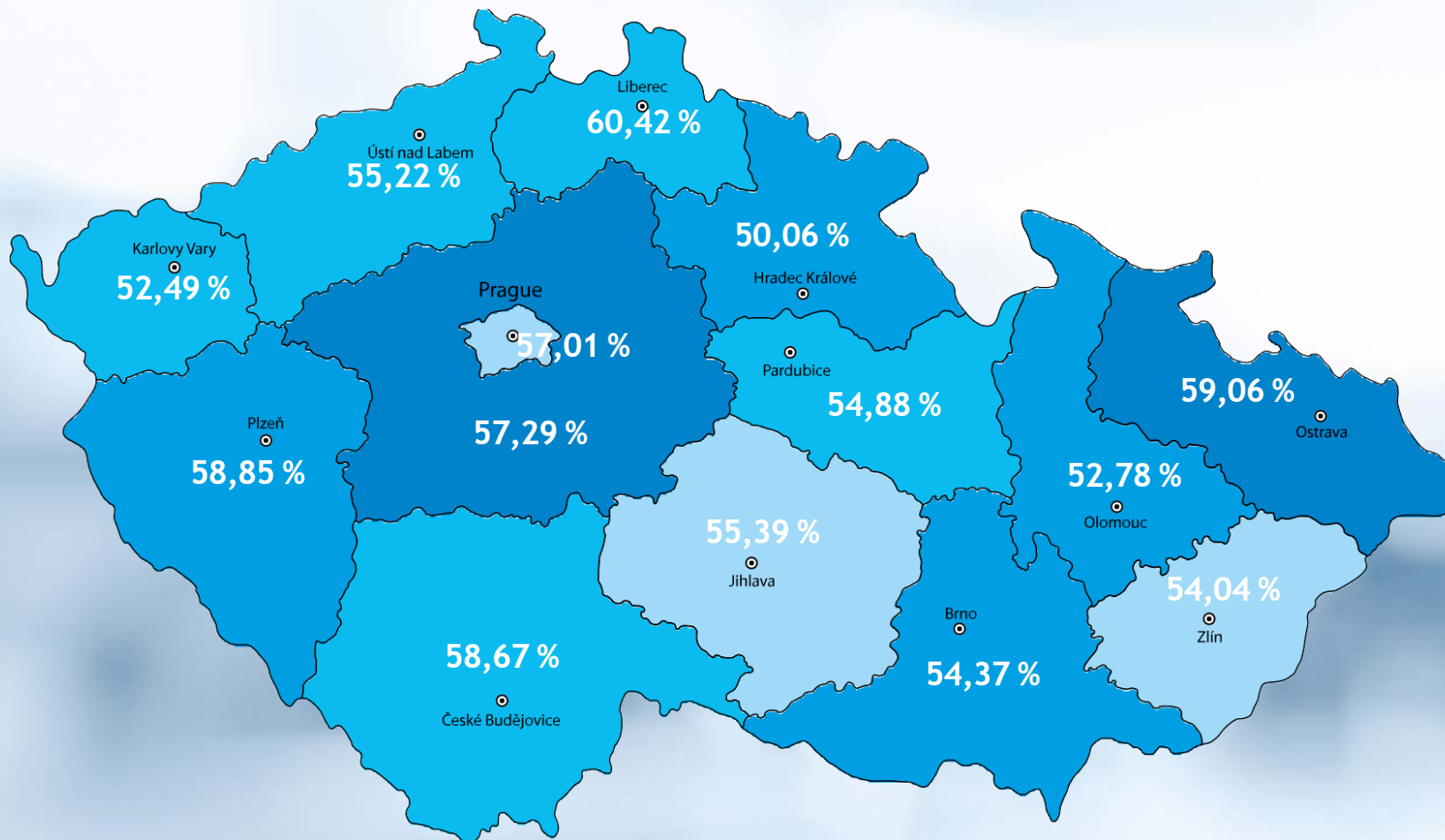
83 %

65 +

13 %

Průměrná výše dluhů 660 tis. Kč

MEZI KRAJI NEJSOU VELKÉ ROZDÍLY V ÚSPĚŠNOSTI SPLÁCENÍ

JAK BYLI DLUŽNÍCI ÚSPĚŠNÍ PŘI SPLÁCENÍ DLUHŮ?

Dlužníci průměrně zaplatili více než polovinu hodnoty svého dluhu **56 %**

Z toho

nezajištěné dluhy **56 %**

zajištěné dluhy **54 %**

ZAJÍMAVOSTI V RÁMCI ÚSPĚŠNOSTI

- i senioři jsou schopni dosáhnout oddlužení
 - Ø uspokojení **49 %**
(dokonce i senioři nad 80 let a téměř století)
- **¼ dlužníků uhradila 100 % hodnoty svých nezajištěných dluhů**

JAKÉ JSOU OBJEMY PŮJČEK V ODDLUŽENÍ?

Za období 2008 – 2017 věřitelé přihlásili **cca 125 mld. Kč**
(v počtu 1,4 mil. individuálních přihlášek)

KDO JSOU VĚŘITELÉ?

Banky	32 %
Soukromí půjčovatelé či sekundární věřitelé	31 %
Finanční instituce (mimo banky)	24 %
Státní orgány (FÚ, SSZ, ZP)	7,8 %
Dodavatelé energií + tel. služeb	1,8 %
Exekutoři	1,2 %
Obce	1,1 %
Ostatní	1,1 %

Procenta průměrné výše podílu přihlášených pohledávek

HODNOCENÍ 10 LET ODDLUŽENÍ

- Parametricky dobře nastavený proces
- Šanci využilo velké množství dlužníků
- Velmi pozitivní výsledky pro věřitele
- Úspěch soudů i insolvenčních správců
- Úspěch i na straně oddlužených

MAKROEKONOMICKÝ KONTEXT ODDLUŽENÍ V RÁMCI ČR I EU

- křivky nárůstu exekucí i oddlužení kopírují ekonomický vývoj v ČR
- zadluženost domácností v ČR je v porovnání se zeměmi EU nízká
- procento výše úvěrů v selhání je také nízké
- schopnost splácení dluhů v ČR je podle hodnocení Eurostatu druhá nejlepší v EU (po SRN)

Oddlužení není makroekonomický problém, v ČR panuje ohledně zadluženosti pozitivní situace, jde o problém sociální

CO SE STANE PŘI ZMĚKČENÍ PODMÍNEK ODDLUŽENÍ?

1) Víme přesně, na koho cílíme?

Údaje mapy exekucí jsou pravděpodobně přehnané

- testy ukázaly, že v Centrální evidenci exekucí jsou jako dlužníci vedeni i zemřelí a lidé úspěšně oddlužení.

2) Kritická místa procesu změkčování

- značný nárůst počtu dlužníků a úzká hrdla při zpracování návrhů
- velká zátěž insolvenčních soudů
- zahlcení administrátorů procesu (insolvenčních správců, případně i exekutorů)

SPLNÍ ZMĚKČENÍ SVŮJ CÍL A JAKÁ BUDE CENA?

- schopní dlužníci pragmaticky sníží výši plateb věřitelům
- soukromí věřitelé získají méně
- také stát (tedy my všichni) obdrží od dlužníků méně
- procedura bude stát více na nákladech na soudní aparát i na administrátory
- část dlužníků podmínky nebude schopna splnit, a stejně zůstanou dlužníky

Předpokládané přínosy změkčení s velkou pravděpodobností nepřevýší výše zmíněné ztráty a nedojde k naplnění základního cíle – uvolnění dluhové pasti.

ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

- V ČR je situace v zadluženosti občanů a jejich možnostech splácet příznivá, a to i ve srovnání s ostatními zeměmi EU.
- Komplex dat z 10 let oddlužení prokázal, že značná část dlužníků s půjčkami v selhání je schopna uhradit své závazky z více než 50 %.
- Čtvrtina dlužníků navíc uhradila v dosavadní proceduře všechny své nezajištěné dluhy.
- Otázkou zůstává, zda máme správná data o exekucích občanů a zda se nyní jednostranně nezaměřujeme na řešení sociálních problémů vymezené části dlužníků?
- Změna dosavadního zaběhlého a úspěšného procesu oddlužení může způsobit, že schopní dlužníci zaplatí méně, a ti, na které cílíme nebudou schopni změkčeným podmínkám dostat.

METODIKA ZPRACOVÁNÍ INSOLDAT

- Insoldata vychází ze strojově zachycených dat z insolvenčního rejstříku firmou Datlab
- Insolcentrum provedlo třídění a analytickou kontrolu údajů, zpracovalo výstupy
- Podrobně je zpracován dataset sedminy ukončených oddlužení
- Poprvé v historii insolvenčních řízení jsou zpracována podrobná data o věřitelích. Rok 2017 je detailně monitorován až do úrovně právních forem a sektorových číselníků jednotlivých věřitelů
- InsolCentrum připravuje hodnocení specifických vzorků sestavených z neúspěšných navrhovatelů, z částečně úspěšných navrhovatelů i z úspěšně oddlužených lidí
 - nově budou k dispozici sociodemografická data vzorků – zaměstnání dlužníka, rodinný stav, výše příjmu, počet vyživovaných dětí
 - nově také hodnocení věřitelů ve vzorcích podle charakteristik pohledávek – nominál versus příslušenství